



JUSTITSMINISTERIET

Dato: 9. maj 2018
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Astrid Helmart Johansen
Sagsnr.: 2018-0035-0026
Dok.: 707607

UDKAST TIL TALE

til brug for besvarelsen af samrådsspørgsmål Å
fra Folketingets Retsudvalg den 17. april 2018

Samrådsspørgsmål Å:

"Vil ministeren under henvisning til DR's artikel den 4. april 2018 "Hund-redvis af danske pædofile møder ligesindede på det mørke net" redegøre for, hvad der forhindrer og hvilke beføjelser politi og anklagemyndighed mangler for at kunne efterforske, optrevle og retsforfølge pædofile, der benytter sig af det såkaldte mørke net samt oplyse, hvilke initiativer ministeren vil iværksætte for at sikre at disse pædofile bliver retsforfulgt og straffet?"

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Morten Bødskov (S).

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Svar:

Tak for spørgsmålet.

Jeg er blevet bedt om at redegøre for, hvad der forhindrer politi og anklagemyndighed i at kunne efterforske, op-trevle og retsforfølge pædofile, der benytter sig af det så-kaldte mørke net samt redegøre for, hvilke beføjelser po-liti og anklagemyndighed eventuelt mangler for at udføre denne opgave.

Derudover beder spørgeren mig oplyse, hvilke initiativer jeg vil iværksætte for at sikre, at pædofile bliver retsfor-fulgt og straffet.

[Indledning]

Lad mig begynde med at understrege, at seksuelle over-greb mod børn er en grusom og modbydelig forbrydelse, som kan have alvorlige konsekvenser for offeret resten af livet. Det er derfor afgørende, at politiet er i stand til at komme efter de pædofile – uanset hvor de udøver de-res afskyelige kriminalitet.

Fokus for dagens samråd er, hvordan denne kriminalitet foregår på nettet.

Spørgsmålet drejer sig om aktiviteter, der foregår på det såkaldte ”mørke net”, som også bliver kaldt *darknet*. Det mørke net fungerer som et slags parallelt internet til det almindelige internet, som vi kender det.

Det særlige ved det mørke net er, at brugerne maskeres og anonymiseres. Brugere af netværket efterlader sig derfor ingen identificerbare ”fingeraftryk” på de *darknet* sider, som de besøger.

Og det betyder, at politiet møder nogle begrænsninger i sit arbejde.

De skjulte internetfora for pædofile opererer ofte med en hierarkisk opbygning, hvor der stilles krav til medlemmerne om løbende at levere eller dele nyt ikke tidligere offentliggjort børnepornografisk materiale. Det være sig film eller billeder.

Hvis et medlem ikke leverer nyt materiale inden for en given frist, vil medlemmet blive ekskluderet fra det lukkede internetfora.

Af samme grund er det kun medlemmer, som løbende leverer eller deler nyt materiale, der har mulighed for at

blive en del af den hierarkiske top på en *darknet* side for pædofile.

Og for at fastholde et medlemskab i toppen af hierarkiet stilles der ofte øgede krav til medlemmerne om tiltagende aktiv deltagelse eller deling af materiale for selv at få adgang til grovere, mere specialiseret eller mere omfattende materiale.

[Politiets tilstedeværelse på disse *darknet* sider]

Hvis vi vender blikket mod de tiltag, som politiet benytter sig af i dag på disse *darknet* sider, så er det vigtigt for mig at understrege, at politiet er til stede på internettet og i de skjulte fora.

Dels overvåger politiet en række *darknet* sider som led i efterforskningen af konkrete strafbare handlinger, dels som led i monitorering af nogle af de fora, hvor politiet har en formodning om, at der sker deling af ulovligt materiale.

Politiet følger således allerede i dag med i, hvad der bliver skrevet og delt på siderne.

En af de muligheder, politiet har, og som de benytter sig af, er infiltration.

Det vil sige, at politiet f.eks. kan være til stede i en gruppe på Facebook, hvor de har mulighed for at holde øje med, om der pågår kriminelle aktiviteter og i så fald sætte ind.

Politiet kan også uploade filer med lovligt indhold eller ødelagte filer og derved forsøge at få kontakt til mulige pædofile.

Men miljøet er præget af en meget høj grad af mistro og bevidsthed om risikoen for afsløring, og politiet kan derfor blive lukket ude af et forum på grund af f.eks. passivitet eller manglende deling af materiale.

[Offeridentifikation]

En anden af politiets meget brugte efterforskningsmetoder er offeridentifikation, hvor en efterforsker hos politiet gennemgår nyt materiale for at identificere ofre, gerningsmænd eller gerningssteder.

Denne fremgangsmåde gavner i høj grad både nationalt og internationalt.

Dansk politi har på den baggrund bl.a. været i stand til at henføre nye optagelser af seksuelle overgreb til et be-

stemt land – det være sig i Danmark eller udlandet – og har på den baggrund kunne iværksætte yderligere efterforskning.

Er der tale om sager fra udlandet, underretter politiet derefter de udenlandske kollegaer, som ved hjælp af oplysningerne fra dansk politi har kunnet finde frem til både offer og gerningsmand.

[Den åbne del af internettet – dvs. ikke *darknet*]

Det var et kort oprids af politiets beføjelser og metoder på *darknet*. Hvis vi i stedet vender blikket mod den åbne del af internettet – det vil sige den del af internettet, som vi alle kender – gør politiet også her en målrettet indsats.

Som en del af den såkaldte ”Netfilterordning” har Rigspolitiet, Red Barnet og størstedelen af internetudbydere i Danmark indgået en frivillig aftale om blokering af hjemmesider på det almindelige internet.

Aftalen medfører, at internetsider, der efter Rigspolitiets vurdering indeholder børnepornografisk materiale, blokeres af internetudbydere.

[Beslaglæggelse af hjemmesider]

Derudover kan politiet efter reglerne i retsplejeloven beslaglægge en hjemmeside, hvis det sker som led i efterforskning af en lovovertrædelse.

Der skal bl.a. være grund til at antage, at hjemmesiden kan tjene som bevis eller bør konfiskeres i forbindelse med en straffesag, for at politiet kan beslaglægge den.

Og så har politiet jo i det hele taget en række efterforskningsmuligheder på den åbne del af internettet, som jeg dog tænker falder uden for det emne, vi drøfter her i dag.

[Internationalt samarbejde]

Hvis vi til sidst samler blikket og ser på deling af børnepornografisk materiale over en bred kam – det vil sige uanset om det deles på det åbne eller det lukkede internet – er det vigtigt at påpege, at det internationale samarbejde på området, som Danmark er en del af, spiller en helt central rolle i efterforskningen.

Det skyldes jo navnlig, at kriminaliteten er grænseoverskridende i sin form, og at udfordringerne med bekæmpelse af kriminalitet i onlinemiljøer i meget vidt omfang er de samme, uanset hvor i verden vi befinder os.

Derfor deltager Danmark også i en række internationale samarbejdsfora på området, hvor eksperter mødes og udveksler erfaringer, best practices og præventive indsatser.

Bl.a. har dansk politi sammen med kollegaer fra andre EU-lande, USA, Canada, Australien og Schweiz siden oprettelsen af Victim Identification Task force i 2014 været medvirkende til at identificere 208 ofre og 75 gerningsmænd på internationalt plan.

Rigsadvokaten har forud for dagens samråd sendt en føler ud til et par af vores omkringliggende nabolande, og tilbagemeldingen fra dem er, at de i det væsentlige benytter sig af samme efterforskningsmetoder, som vi allerede kender dem i Danmark.

Der findes desværre ikke en nem løsning, vi kan kopiere til det danske politi, men det skal være helt klart, at dansk politi gør alt, hvad de kan.

[Sammenfatning om den eksisterende indsats]

Som sagt, så er politiet allerede til stede, og politiet gør allerede en masse for at bekæmpe den her modbydelige form for kriminalitet.

Når det så er sagt, så kan jeg desværre ikke sidde her på et åbent samråd og oplyse mere præcist om de muligheder, politiet har, og de udfordringer, som politiet møder, når de bekæmper den her form for kriminalitet.

For jeg vil ikke på nogen måde bidrage til, at dem, som politiet er oppe imod i denne sammenhæng, får lettere ved at begå deres kriminalitet.

Og hvis jeg giver en detaljeret drejebog her i dag, så giver jeg den også til dem, vi alle sammen er interesseret i at stoppe.

[Nye initiativer]

Der bliver også spurgt til, hvilke nye initiativer jeg vil iværksætte.

Her er der oplagt at se på politiets mulighed for at anvende særlige efterforskningsskridt.

Et tiltag i den forbindelse kunne være brugen af hemmelige agenter.

Ved brug af hemmelige agenter til opklaring af børneporno på internettet vil det formentlig i højere grad være

muligt for politiet at komme i kontakt med mulige gerningsmænd i visse type sager.

Der stilles dog efter de gældende regler visse krav til brugen af hemmelige agenter.

Et af disse krav er, at efterforskningen skal angå en lovovertrædelse, som efter loven kan straffes med fængsel i 6 år eller derover.

Embedsmændene i Justitsministeriet er allerede ved at se på politiets mulighed for at anvende særlige efterforskningsskridt i sager om hæleri og salg af narkotika på sociale medier. Dette arbejde inkluderer også, at der ses på reglerne om hemmelige agenter.

Som en naturlig forlængelse heraf er spørgsmålet om politiets adgang til at optrævle pædofile netværk på internettet ved hjælp af hemmelige agenter allerede inddraget i dette arbejde i Justitsministeriet.

For jeg lytter naturligvis, hvis politiet kommer til mig og beder om nye værktøjer.

Men vi skal gøre det klogt.

Hvis politiets tilstedeværelse på diverse internetsider understøtter politiets mulighed for at fange gerningsmændene, så bør vi udforske mulighederne herfor til fulde.

[Afslutning]

Jeg forstår, og jeg deler så udmærket spørgerens iver efter effektive og holdbare efterforskningsmetoder på området.

Det har jeg svært ved at være uenig i.

Udviklingen på det teknologiske område går ufattelig hurtigt, og vi skal gøre alt, hvad vi kan, for at følge med. Derfor har jeg også en klar forventning om, at politiet siger til, hvis de har brug for redskaber, som kan bidrage til at fange nogle af de værste forbrydere, der gemmer sig derude.

Men lige så vigtigt som det er at holde fokus på de fremtidige mulige redskaber, så er det også vigtigt at vide, at politiet er til stede på det mørke net og arbejder solidt og effektivt i kulissen for at fange de ansvarlige gerningsmænd.

Det vil jeg gerne minde om, nu hvor jeg i øvrigt kun har tilbage at sige tak for ordet.